

A BIZOTTSÁG AJÁNLÁSA

(2006. augusztus 17.)

a deoxinivalenol, a zearalenon, az ochratoxin-A, a T-2, a HT-2 és a fumonizinek állati takarmányozásra szánt termékekben való előfordulásáról

(EGT vonatkozású szöveg)

(2006/576/EK)

AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK BIZOTTSÁGA,

tekintettel az Európai Közösséget létrehozó szerződésre és különösen annak 211. cikke második francia bekezdésére,

mivel:

- (1) A Bizottság kérésére az Európai Élelmiszer-biztonsági Hatóság (EFSA) 2004. június 2-án szakvéleményt fogadott el a deoxinivalenol⁽¹⁾, 2004. július 28-án a zearalenon⁽²⁾, 2004. szeptember 22-én az ochratoxin-A⁽³⁾ és 2005. június 22-én a fumonizin⁽⁴⁾ elnevezésű mikotoxinokról.
- (2) A szakvélemények megállapítják, hogy mind a négy mikotoxin számos állatfaj esetében mérgező hatást mutat. A deoxinivalenol, a zearalenon, a fumonizin B1 és B2 csak korlátozott mértékben kerül a takarmányból a húsba, a tejbe és a tojásba, ezért az állati eredetű élelmiszerek csak kis mértékben járulnak hozzá az embereknek az említett toxinok által okozott ártalmaknak való teljes kitettségéhez. Az ochratoxin-A átkerülhet a takarmányból az állati eredetű élelmiszerekbe, a toxinoknak való kitettség értékelése azonban azt mutatja, hogy az állati eredetű élelmiszerek csak kis mértékben járulnak hozzá

az embereknek az ochratoxin-A által okozott ártalmaknak való étrendi kitettségéhez.

- (3) Egyelőre kevés adat áll rendelkezésre a T-2 és a HT-2 toxinoknak az állati takarmányozásra szánt termékekben való előfordulásáról. Sürgősen szükség van egy érzékeny vizsgálati módszer kifejlesztésére és hitelesítésére is. A jelek szerint azonban a T-2 és a HT-2 állati takarmányozásra szánt termékekben való előfordulása aggodalomra adhat okot. Ezért érzékeny vizsgálati módszert kell kifejleszteni, az előfordulással kapcsolatban több adatot kell gyűjteni, valamint a T-2 és a HT-2 gabonafélékben és gabonakészítményekben, különösen a zabban és a zabból készült termékekben való előfordulásával kapcsolatos tényezőkről további vizsgálatokat és kutatásokat kell végezni.
- (4) Figyelembe véve az (1) preambulumbekkezdésben említett szakvélemények következtetéseit, a T-2 és HT-2 toxinokra vonatkozó megbízható adatok hiányát, valamint a mikotoxinok előfordulásának évről évre történő jelentős mértékű változását, ajánlatos a 2002-es⁽⁵⁾, 2004-es⁽⁶⁾ és 2005-ös⁽⁷⁾ koordinált ellenőrzési program rendelkezésre álló adatain túlmenően további adatokat gyűjteni az említett mikotoxinoknak a különböző takarmány-alapanyagokban és takarmányokban való előfordulásáról.
- (5) Indokolt irányértékeket javasolni annak érdekében, hogy a tagállamok a gabonafélék, a gabonakészítmények és az állati takarmányozásra szánt összetett takarmányok elfogadhatóságára vonatkozóan iránymutatást kapjanak, valamint hogy elkerülhető legyen az egyes tagállamok által elfogadott értékek közötti különbség és a verseny ebből fakadó torzulása.
- (6) A tagállamoknak a fumonizin B1 + B2-re vonatkozó irányértékeket csak 2007. október 1-től kell alkalmazniuk a 466/2001/EK⁽⁸⁾ rendeletet módosító, a 466/2001/EK rendeletnek a *Fusarium*-toxinok tekintetében történő módosításáról szóló, 2005. június 6-i 856/2005/EK rendeletben lefektetett szabályok értelmében.
- (7) A 95/53/EK tanácsi irányelvvel összhangban a takarmányozás 2005. évi hatósági ellenőrzésére irányuló koordinált programról szóló 2002. március 12-i 2002/214/EK bizottsági ajánlás (HL L 70., 2002.3.13., 20. o.).
- (8) A 95/53/EK tanácsi irányelvvel összhangban a takarmányozás 2004. évi hatósági ellenőrzésére irányuló koordinált programról szóló, 2004. február 17-i 2004/163/EK bizottsági ajánlás (HL L 52., 2004.2.21., 70. o.).
- (9) A 95/53/EK tanácsi irányelvvel összhangban a takarmányozás 2005. évi hatósági ellenőrzésére irányuló koordinált programról szóló, 2005. március 2-i 2005/187/EK bizottsági ajánlás (HL L 62., 2005.3.9., 22. o.).
- (10) HL L 143., 2005.6.7., 3. o.

(1) Az Európai Élelmiszer-biztonsági Hatóság (EFSA) élelmiszerláncban előforduló szennyező anyagokkal foglalkozó tudományos testületének a Bizottság kérésére elkészített, a deoxinivalenollal mint takarmányokban előforduló nemkívánatos anyaggal kapcsolatos szakvéleménye, elfogadva: 2004. június 2-án.
http://www.efsa.europa.eu/etc/medialib/efsa/science/contam/contam_opinions/478.Par.0005.File.dat/opinion05_contam_ej73_deoxynivalenol_v2_en1.pdf

(2) Az Európai Élelmiszer-biztonsági Hatóság (EFSA) élelmiszerláncban előforduló szennyező anyagokkal foglalkozó tudományos testületének a Bizottság kérésére elkészített, a zearalenonnal mint takarmányokban előforduló nemkívánatos anyaggal kapcsolatos szakvéleménye, elfogadva: 2004. július 28-án.
http://www.efsa.europa.eu/etc/medialib/efsa/science/contam/contam_opinions/527.Par.0004.File.dat/opinion_contam06_ej89_zearalenone_v3_en1.pdf

(3) Az Európai Élelmiszer-biztonsági Hatóság (EFSA) élelmiszerláncban előforduló szennyező anyagokkal foglalkozó tudományos testületének a Bizottság kérésére elkészített, az ochratoxin-A-val mint takarmányokban előforduló nemkívánatos anyaggal kapcsolatos szakvéleménye, elfogadva: 2004. szeptember 22-én.
http://www.efsa.europa.eu/etc/medialib/efsa/science/contam/contam_opinions/645.Par.0001.File.dat/opinion_contam09_ej101_ochratoxina_en1.pdf

(4) Az Európai Élelmiszer-biztonsági Hatóság (EFSA) élelmiszerláncban előforduló szennyező anyagokkal foglalkozó tudományos testületének a Bizottság kérésére elkészített, a fumonizinnel mint takarmányokban előforduló nemkívánatos anyaggal kapcsolatos szakvéleménye, elfogadva: 2005. június 22-én.
http://www.efsa.europa.eu/etc/medialib/efsa/science/contam/contam_opinions/1037.Par.0001.File.dat/contam_op_ej235_fumonizins_en1.pdf

(7) Az ajánlásban foglalt intézkedések értékelését 2009-ig el kell végezni, különösen az állatok egészségének védelméhez történő hozzájárulás értékelése tekintetében. Az ajánlás eredményeképpen összegyűjtött ellenőrzési adatok lehetővé fogják tenni a mikotoxinok évről évre történő változásának, valamint az állati takarmányozásra szánt számos melléktermékben való előfordulásának jobb megértését is, ami alapvetően fontos ahhoz, hogy szükség esetén további jogi intézkedéseket hozzanak,

AJÁNLJA:

1. A tagállamoknak takarmányipari vállalkozók aktív bevonásával növelniük kell a deoxinivalenol, a zearalenon, az ochratoxin-A, a fumonizin B1 + B2, a T-2, a HT-2 toxinok állati takarmányozásra szánt gabonafélékben és gabonakészítményekben, valamint összetett takarmányban való előfordulásának ellenőrzését.
2. A tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy a mintákat a deoxinivalenol, a zearalenon, az ochratoxin-A, a fumonizin B1 + B2, a T-2, a HT-2 toxinok előfordulására vonatkozóan egyidejűleg vizsgálják, hogy az együttes előfordulás mértéke is értékelhető legyen.
3. A tagállamoknak különös figyelmet kell fordítaniuk az említett mikotoxinoknak az élelmiszertermelés takarmányozásra szánt melléktermékeiben és társtermékeiben való előfordulására.
4. A tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy a vizsgálati eredményeket egy egységes adatbázis összeállítása céljából rendszeresen a Bizottság rendelkezésére bocsátják.

5. A tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy a mellékletben meghatározott irányértékeket alkalmazzák az állati takarmányozásra szánt összetett takarmány, gabonafélék és gabonakészítmények elfogadhatóságának megítélésakor. A tagállamoknak a fumonizin B1 + B2-re vonatkozó irányértékeket 2007. október 1-től kell alkalmazniuk.

6. A tagállamoknak különösen biztosítaniuk kell, hogy a takarmányipari vállalkozók a veszélyelemzésen és a kritikus ellenőrzési pontokon alapuló (HACCP) rendszerükben ⁽¹⁾ az 5. pontban említett irányértékeket alkalmazzák a kritikus szabályozási pontokon az elfogadhatóság megállapítására szolgáló kritikus határok meghatározására a megállapított veszélyek megelőzése, megszüntetése vagy csökkentése érdekében.

Az irányértékek alkalmazása során a tagállamoknak figyelembe kell venniük azt a tényt, hogy a gabonafélék és gabonakészítmények irányértékeit a tágtűrésű állatfajokra vonatkozóan állapították meg, és következésképpen felső irányértéknek tekintendők.

Az érzékenyebb állatoknak szánt takarmány tekintetében a tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy a takarmánygyártók a gabonafélék és gabonakészítmények esetében alacsonyabb irányértékeket alkalmaznak, az állatfaj érzékenységének figyelembe vétele, valamint az ezen állatfajoknak szánt összetett takarmányokra vonatkozóan megállapított irányértékek betartása érdekében.

Kelt Brüsszelben, 2006. augusztus 17-én.

a Bizottság részéről
Markos KYPRIANOU
a Bizottság tagja

⁽¹⁾ A 183/2005/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL L 35., 2005.2.8., 1. o.).

MELLÉKLET

IRÁNYÉRTÉKEK

Mikotoxin	Takarmányozásra szánt termék	Irányérték mg/kg-ban (ppm), 12 %-os nedves- ségtartalmú takar- mányra vonatko- zóan
Deoxynivalenol	Takarmány-alapanyag (*)	
	— Gabonafélék és gabonakészítmények (**), kivéve a kukorica melléktermékeket	8
	— Kukorica melléktermékek	12
	Kiegészítő és teljes értékű takarmányok, kivéve:	5
	— sertéseknek szánt kiegészítő és teljes értékű takarmányok	0,9
— borjaknak (< 4 hónap), bárányoknak és gidáknak szánt kiegészítő és teljes értékű takarmányok	2	
Zearalenon	Takarmány-alapanyag (*)	
	— Gabonafélék és gabonakészítmények (**), kivéve a kukorica melléktermékeket	2
	— Kukorica melléktermékek	3
	Kiegészítő és teljes értékű takarmányok	
	— malacoknak és kocasüldőknek (fiatal emsék) szánt kiegészítő és teljes értékű takarmányok	0,1
— tenyészkocáknak és hízósertéseknek szánt kiegészítő és teljes értékű takarmányok	0,25	
— borjaknak, tejelő marháknak, juhoknak (beleértve a bárányokat) és kecskéknak (beleértve a gidákat) szánt kiegészítő és teljes értékű takarmányok	0,5	
Ochratoxin-A (**)	Takarmány-alapanyag (*)	
	— Gabonafélék és gabonakészítmények (**)	0,25
	Kiegészítő és teljes értékű takarmányok	
	— sertéseknek szánt kiegészítő és teljes értékű takarmányok	0,05
— baromfiknak szánt kiegészítő és teljes értékű takarmányok	0,1	
Fumonizin B1 + B2	Takarmány-alapanyag (*)	
	— kukoricafélék és kukoricakészítmények (***)	60
	Az alábbiaknak szánt kiegészítő és teljes értékű takarmányok:	
	— sertések, lovak (lófélék), nyulak, kedvtelésből tartott állatok	5
	— halak	10
	— baromfi, borjak (< 4 hónap), bárányok és gidák	20
— felnőtt kérődzők (> 4 hónap) és vidra	50	

(*) Azon gabonafélék és gabonakészítmények esetében, amelyekkel közvetlenül etetik az állatokat, különösen ügyelni kell arra, hogy a napi adagban való alkalmazásuk ne vezessen ahhoz, hogy az állatok a mikotoxinok magasabb szintjének legyenek kitéve, mint abban az esetben, ha kizárólag teljes értékű takarmányt használtak a napi adagban.

(**) A „gabonafélék és gabonakészítmények” fogalom nem csak a takarmány-alapanyagok forgalmáról és felhasználásáról szóló, 1996. április 29-i 96/25/EK tanácsi irányelv (HL L 125, 1996.5.23., 35. o.) mellékletének B. részében található, a főbb takarmány-alapanyagok nem kizárólagos listájának „Gabonamagvak, azokból nyert termékek és melléktermékek” című 1. címsorában szereplő takarmányokat foglalja magában, hanem más, gabonafélékből nyert takarmányt is, különösen a gabonából nyert száraztakarmányt és szalastakarmányt.

(***) A „kukoricafélék és kukoricakészítmények” fogalom nem csak a 96/25/EK irányelv mellékletének B. részében található, a főbb takarmány-alapanyagok nem kizárólagos listájának „Gabonamagvak, azokból nyert termékek és melléktermékek” című 1. címsorában szereplő kukoricafélékből nyert takarmányokat foglalja magában, hanem más, kukoricafélékből nyert takarmányt is, különösen a kukoricából nyert száraztakarmányt és szalastakarmányt.